Socialförsäkringsutskottets betänkande

1981/82:4

om vissa ekonomisk-politiska åtgärder, m. m. (prop. 1981/82:30, bil. 2 punkt 1–3)

Propositionen

I proposition 1981/82:30 om vissa ekonomisk-politiska åtgärder, m. m., bilaga 2, punkterna 2 och 3, har regeringen (socialdepartementet) föreslagit riksdagen

dels att godkänna de av regeringen förordade ändrade reglerna för statsbidrag till kommunalt bostadstillägg till folkpension (punkt 2),

dels att anta ett inom socialdepartementet upprättat förslag till lag om ändring i lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension (punkt 3).

Förslagen innebär att reglerna för kommunalt bostadstillägg ändras så att en nedre hyresgräns införs i statsbidragsbestämmelserna samt att reglerna för avräkning av kommunernas kostnader och statsbidraget för kommunala bostadstillägg anpassas till de regler för utbetalning av kommunalskattemedel som gäller sedan den 1 juli 1981.

Under bilaga 2, punkt 1 i propositionen anför föredragande departementschefen att förslag kommer att läggas fram om att basbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring skall fastställas att gälla för år i stället för som nu för månad. Det aviserade förslaget har numera lagts fram i proposition 1981/82:50 om sättet att fastställa basbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, m. m.

Det i förevarande proposition intagna författningsförslaget är följande.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension

Härigenom föreskrivs att 16 § lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension[1] skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	16 §
Belopp som kommun skall erlägga för visst år avräknas mot det förskott på kommunalskatt, som kommunen närmast följande år *äger* uppbära enligt *72 § kommunallagen (1953: 753) eller, i fråga om Stockholms kommun, enligt 76 § kommunallagen för Stockholm (1957:50)*, med en *sjättedel* vid varje utbetalningstillfälle. Avräkning i januari och mars månader får dock ske med belopp som riksförsäkringsverket bestämmer på grund av en preliminär beräkning. Om belopp som avräknats i januari eller mars månad, *icke* motsvarar en *sjättedel* av statsverkets fordran hos kommunen, skall härav betingad jämkning ske av det belopp som avräknas i maj månad.	*Det* belopp som *en* kommun skall erlägga för visst år avräknas mot det förskott på kommunalskatt, som kommunen närmast följande år *får* uppbära enligt *4 § lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m. m.* med en *tolftedel* vid varje utbetalningstillfälle. Avräkning i januari, *februari*, mars och *april* månader får dock ske med *det* belopp som riksförsäkringsverket bestämmer på grund av en preliminär beräkning. Om *det* belopp som avräknats i januari, *februari*, mars eller *april* månad *inte* motsvarar en *tolftedel* av statsverkets fordran hos kommunen, skall *en* härav betingad jämkning ske av det belopp som avräknas i maj månad.
Riksförsäkringsverket *lämnar* riksrevisionsverket, länsstyrelserna och kommunerna uppgift om belopp som *skola* avräknas.	Riksförsäkringsverket *skall lämna* riksrevisionsverket, länsstyrelserna och kommunerna uppgift om *de* belopp som *skall* avräknas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982.

Motionerna

I motion 1981/82:14 av Karl Leuchovius m. fl. (m) hemställs

2. att riksdagen beslutar att i enlighet med vad i motionen anförts fr. o. m. den 1 januari 1982 hustrutillägg inte skall utbetalas om inte beloppet överstiger 1 000 kr. per år,

4. att riksdagen beslutar att i enlighet med vad i motionen anförts fr. o. m. den 1 januari 1982 föräldrapenning skall utgå under högst 30 dagar per barn

[1] Lagen omtryckt 1976: 1014.

och år med undantag för de fall där barnen är handikappade, långtidssjuka eller ofta återkommande sjuka.

I motion 1981/82:49 (motivering i motion 1981/82:46) av Olof Palme m. fl. (s) hemställs

1. att riksdagen avslår regeringens förslag om ändrade regler för statsbidrag till kommunalt bostadstillägg för folkpensionärer.

I motion 1981/82:60 (motivering i motion 1981/82:57) av Lars Werner m. fl. (vpk) föreslås

3. att riksdagen beslutar att avslå propositionens förslag till försämringar av det kommunala bostadstillägget.

Yrkande 1 i motion 1981/82:14 behandlas i utskottets betänkande SfU 1981/82:2 och yrkande 3 i motionen i betänkande SfU 1981/82:3. Yrkande 2 i motion 1981/82:49 samt yrkandena 1 och 2 i motion 1981/82:60 behandlas i utskottets betänkande SfU 1981/82:6.

Utskottet

Inledning

Föredragande departementschefen anför inledningsvis i propositionen, bilaga 2, att de besparingsåtgärder inom socialdepartementets ansvarsområde som tas upp i nämnda bilaga tar sikte på att medverka till en viss uppbromsning av de kraftiga kostnadsökningarna för staten och den allmänna försäkringen. Förslagen syftar enligt departementschefen främst till att begränsa de årliga kostnadsökningarna utan att leda till långsiktiga förändringar i socialförsäkringssystemet. Departementschefen framhåller att de förslag som berör pensionsförmånerna skall ses mot bakgrund av att hon har för avsikt att inom kort lägga fram förslag om utbyggnad av pensionstillskotten och vissa förbättringar av handikappersättning m. m.

Med anledning av proposition 1981/82:30 om vissa ekonomisk-politiska åtgärder, m. m., har väckts partimotioner från socialdemokraterna (1981/82:46), moderata samlingspartiet (1981/82:8) och vänsterpartiet kommunisterna (1981/82:57). Under hänvisning till motiveringar i nämnda motioner yrkar socialdemokraterna och vänsterpartiet kommunisterna avslag på propositionens förslag om besparingar inom socialdepartementets verksamhetsområde. Moderata samlingspartiet accepterar i sin motion i huvudsak de besparingsförslag som läggs fram i proposition 1981/82:30. Därtill föreslås i den särskilda följdmotionen 1981/82:14 ytterligare besparingsåtgärder inom socialdepartementets område, vilka avses genomförda fr. o. m. den 1 januari 1982 och beräknas innebära en utgiftssänkning med 300 milj. kr. år 1982.

Utskottet har i betänkande SfU 1981/82:2 avstyrkt förslaget i motion 1981/82:14 om att införa en förlängd samordningstid inom arbetsskadeförsäkringen redan fr. o. m. den 1 januari 1982. I betänkande SfU 1981/82:3 har

utskottet avstyrkt bifall till ett yrkande i samma motion om en självrisk inom tandvårdsförsäkringen från nämnda datum. Övriga yrkanden i motionen behandlas nedan.

Ändring av reglerna för kommunalt bostadstillägg till folkpension

(Prop. 1981/82:30, bil. 2 punkt 2, motionerna 1981/82:49 yrkande 1 och 1981/82:60 yrkande 3)

Kommunalt bostadstillägg (KBT) kan utgå till den som är mantalsskriven i kommun och uppbär folkpension i form av ålderspension, förtidspension, änkepension eller hustrutillägg. Kommunerna får själva bestämma grunderna för utgivande av bostadstillägg men är bundna av vissa bestämmelser om inkomstprövning. Dessa innebär i huvudsak att bostadstillägget minskas med en tredjedel av den inkomst som överstiger folkpensionen (inkl. pensionstillskott) jämte ett belopp på 750 kr. per år för den som är gift (1 500 kr. för makar tillhopa) och 1 000 kr. per år för ensamstående. För förtidspensionärer med partiell förtidspension gäller vissa särregler.

Samtliga kommuner i landet utger KBT. Fr. o. m. den 1 januari 1980 beviljas statsbidrag till kommunernas kostnader för KBT. Bidrag utgick under tiden den 1 januari 1980–30 juni 1981 med 43 % av kostnaderna. Statsbidrag medges under förutsättning att kommunen genom KBT täcker minst 80 % av bostadskostnaden upp till en övre hyresgräns som är densamma som gäller för statskommunala bostadsbidrag (SKBB). För år 1981 innebär det en bostadskostnad av 750 kr./mån. för ensamstående och 850 kr./mån. för makar. Fr. o. m. den 1 januari 1982 höjs den övre hyresgränsen för statsbidrag till 800 kr./mån. för ensamstående och 950 kr./mån. för makar. Statsbidrag utgår sedan den 1 juli 1981 med 38 % av kommunernas kostnader för KBT upp till nämnda bostadskostnader per månad. Kommunerna har möjlighet att medge KBT även för bostadskostnader som överstiger dessa nivåer, men dessa kostnader är inte statsbidragsgrundande. Inom SKBB-systemet uppgår statsbidragsandelen fr. o. m. den 1 juli 1981 också till 38 %. I detta system finns dock en undre hyresgräns som innebär att ersättning inte utgår för den del av bostadskostnaden som ligger under en hyresgräns som för år 1981 är 500 kr./mån. och fr. o. m. den 1 januari 1982 är 550 kr./mån.

Av propositionen framgår att ca 750 000 folkpensionärer f. n. får KBT. Ca 40 000 kvinnor får dessutom reducerat hustrutillägg utan att KBT samtidigt utgår. Av dessa 790 000 pensionärer är ca 490 000 ensamstående och 300 000 makar. Av samtliga pensionärer med KBT beräknas ca 82 % få reducerat bostadstillägg genom inkomstavdrag och 18 % få oreducerat tillägg. Enligt propositionen har de totala kostnaderna för KBT för år 1981 beräknats till 3 760 milj. kr. Härav beräknas 1 340 milj. kr. täckas med statsbidrag.

I propositionen anges att det sedan flera år har varit en strävan att försöka närma de två bidragssystemen KBT och SKBB till varandra och att en av de grundläggande olikheterna mellan systemen är att det inom SKBB-systemet finns en undre hyresgräns. Föredragande departementschefen anför att det i ett läge där det samtidigt är nödvändigt att begränsa ökningstakten för de statliga utgifterna finns flera skäl som talar för att införa en nedre hyresgräns också i KBT-systemet. Denna bör enligt departementschefen anpassas till den ekonomiska situationen för berörda pensionärer. I propositionen föreslås därför att det i statsbidragsreglerna för KBT införs en nedre hyresgräns på 80 kr./mån. för såväl ensamstående som för makar. Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 april 1982. Den statsbidragsgrundande bostadskostnaden inom KBT-systemet kommer därmed att ligga mellan 80 och 800 kr. /mån. för ensamstående och mellan 80 och 950 kr./mån. för makar tillsammans.

För att den beräknade besparingen på ca 600 milj. kr. per år i sin helhet skall kunna tillföras statsbudgeten bör enligt propositionen procentsatsen för statsbidrag till KBT ändras från 38 % till 25 % fr. o. m. den 1 april 1982.

I motionerna 1981/82:49 (yrkande 1) av Olof Palme m. fl. och 1981/82:60 (yrkande 3) av Lars Werner m. fl. begärs avslag på förslaget om ändrade regler för statsbidrag till KBT.

Socialdemokraterna anför att en nedre hyresgräns inom KBT-systemet skulle leda till en minskning av KBT för det stora flertalet som i dag har bostadstillägg med 960 kr. per år. Det aktuella förslaget jämte andra föreslagna åtgärder medför enligt motionärerna betydande reala försämringar för pensionärerna. Någon nedre hyresgräns bör därför inte nu införas och till följd härav inte heller statsbidragsbestämmelserna ändras, menar motionärerna.

Vänsterpartiet kommunisterna vidhåller tidigare framförda uppfattningar att förslag om försämrade bostadstillägg inte skall genomföras och att statsbidragsreglerna inte skall ändras så att kommunerna får betala en ökad andel av dessa kostnader. Motionärerna anför dessutom att den skillnad mellan KBT- och SKBB-systemen som anges som ett motiv för förslaget i propositionen inte utgör något problem vare sig vid beräkning eller utbetalning.

Utskottet delar, av skäl som anförs i propositionen, departementschefens uppfattning att det i statsbidragsreglerna för KBT bör införas en nedre hyresgräns på 80 kr. /mån. fr. o. m. den 1 april 1982 och att procentsatsen för statsbidrag till KBT sänks till 25 % fr. o. m. samma datum. Utskottet godkänner således de i propositionen förordade ändringarna av statsbidragsreglerna för KBT och avstyrker samtidigt bifall till yrkande 1 i motion 1981/82:49 och yrkande 3 i motion 1981/82:60.

Ändring av reglerna för avräkning av kommunernas kostnader för kommunala bostadstillägg till folkpension m. m.

(Prop. 1981/82:30, bil. 2 punkt 3)

I propositionen föreslås att avräkningen av kommunernas årliga KBT-kostnader samt statsbidrag på dessa kostnader fr. o. m. den 1 januari 1982 anpassas till nu gällande utbetalningstider för kommunalskattemedel. Nämnda avräkning bör därmed enligt propositionen göras med en tolftedel varje kalendermånad.

Utskottet, som inte har funnit anledning till erinran mot förslaget, tillstyrker bifall till propositionen i denna del.

Hustrutillägg

(Motion 1981/82:14 yrkande 2)

Hustrutillägg utgår till hustrun till den som uppbär folkpension i form av ålderspension eller förtidspension om hustrun har fyllt 60 år och själv inte uppbär sådan folkpension och makarna har varit gifta i minst fem år. Hustrutillägg utgår till dess hustrun fyller 65 år.

Hustrutillägget är inkomstprövat och minskas med de inkomster som hustrun och maken har vid sidan av folkpensionen och eventuellt pensionstillskott. Inkomstprövningsreglerna, som är desamma som dem som gäller för kommunalt bostadstillägg, innebär i huvudsak att om sidoinkomsten överstiger 750 kr. för gift pensionsberättigad (1 500 kr. för makar tillsammans) sker minskning med en tredjedel av inkomsten därutöver. För ensamstående är motsvarande gränsbelopp 1 000 kr. Föreligger rätt till såväl hustrutillägg som kommunalt bostadstillägg minskas vid inkomstprövningen först bostadstillägget och därefter hustrutillägget.

I motion 1981/82:14 (yrkande 2) begär Karl Leuchovius m. fl. att riksdagen skall besluta att hustrutillägg fr. o. m. den 1 januari 1982 inte skall utbetalas om inte beloppet överstiger 1 000 kr. per år. Motionärerna anför att hustrutillägget kan anses könsdiskriminerande samt att det utbetalas trots mycket höga familjeinkomster. De hänvisar till att socialpolitiska samordningsutredningen i sitt betänkande (SOU 1979:94) En allmän socialförsäkring gjort den bedömningen att hustrutillägget i viss mån har spelat ut sin roll och att det förefaller som om hustrutillägget inte längre behövs som en särskild bidragsform. I avvaktan på resultatet av socialpolitiska samordningsutredningens förslag bör enligt motionärerna den i motionen förordade begränsningen av utbetalning av hustrutillägg genomföras. Detta skulle, framhåller motionärerna, också medföra administrativa vinster.

Följande exempel rörande hustrutilläggets storlek vid olika sidoinkomster har hämtats från pensionskommitténs nyligen avgivna betänkande (SOU 1981:61) Familjepension. Exemplen bygger på förutsättningarna att kom-

munalt bostadstillägg om maximalt 5 000 kr. per år utges till hustrun (10 000 kr. per år till makarna gemensamt), att mannen erhåller ålderspension enbart från folkpensioneringen, att inga barn finns och att makarnas sidoinkomster är jämnt fördelade mellan dem. Vid basbeloppet 17 300 kr. är då hustrutillägget helt bortreducerat först vid en sammanlagd inkomst för makarna om 164 720 kr. Detta motsvarar en inkomst totalt för makarna på 140 500 kr. vid sidan av mannens ålderspension. Vid en årsinkomst för makarna gemensamt vid sidan av pensionen och hustrutillägget om 130 000 kr. utgår hustrutillägg med 1 748 kr. och vid inkomsten 140 000 kr. utgår det med 82 kr. – I januari 1980 utgick hustrutillägg till 55 532 kvinnor och genomsnittsbeloppet för utbetalade hustrutillägg var 10 885 kr.

Pensionskommittén anför i sitt förenämnda betänkande bl. a. att behovet av hustrutillägg numera inte är lika framträdande som tidigare och att reglerna för inkomstprövning av hustrutillägget medför att tillägget utges även i situationer där det inte kan sägas föreligga något mer utpräglat behov av det. Kommittén föreslår att hustrutillägget på sikt skall avskaffas som en särskild folkpensionsförmån.

Utskottet behandlade i det av riksdagen godkända betänkandet SfU 1980/81:21 en motion med samma innehåll som den nu aktuella men där det begärdes förslag av regeringen i syfte att minska kretsen bidragsberättigade. I betänkandet hänvisade utskottet till socialpolitiska samordningsutredningens ställningstagande och till pensionskommitténs då pågående utredningsarbete. Utskottet uttalade att även om det kunde finnas fog för motionärernas uppfattning att gällande bestämmelser för beräkning av hustrutillägg kan medföra mindre tillfredsställande konsekvenser så borde resultaten av pågående beredning- och utredningsarbete avvaktas innan utskottet var berett att tillstyrka bifall till motionen.

Som framgår ovan har pensionskommittén nyligen överlämnat sitt betänkande med förslag i frågan om bl. a. hustrutillägget. En proposition på grundval av socialpolitiska samordningsutredningens betänkande har aviserats i regeringsförklaringen av den 6 oktober 1981. Med hänvisning härtill anser utskottet att riksdagen bör vidhålla sin tidigare ståndpunkt i frågan. Utskottet kan därför inte tillstyrka förslaget i motion 1981/82:14 om en förändring av reglerna för hustrutillägg redan fr. o. m. den 1 januari 1982.

Föräldrapenning för tillfällig vård av barn

(Motion 1981/82:14 yrkande 4)

Föräldrapenning för tillfällig vård av barn utgår med belopp motsvarande förälderns sjukpenning om föräldern behöver avstå från förvärvsarbete i samband med sjukdom eller smitta hos barnet eller dess ordinarie vårdare och vid besök i samhällets barnhälsovård. Ersättning kan utgå under högst 60

dagar per barn och år för föräldrarna sammanlagt till dess barnet fyllt tolv år. Förälder har motsvarande rätt till ledighet från sitt arbete.

Enligt riksförsäkringsverkets kungörelse (RFFS 1977:31) om föräldrapenning skall förälder som vill uppbära föräldrapenning för tillfällig vård av barn i samband med sjukdom eller smitta hos barnet eller dess ordinarie vårdare styrka sjukdomen eller smittan genom läkarintyg fr. o. m. den åttonde dagen av sjuk- eller smittperioden.

Bestämmelsen om ersättningstid av 60 dagar per barn och år gäller fr. o. m. den 1 januari 1980 och tillkom genom riksdagsbeslut år 1979 (prop. 1978/79:168, SfU 1978/79:24, rskr 1978/79:299). Dessförinnan utgick ersättning per år med 12 dagar i familjer med ett barn, 15 dagar i familjer med två barn och 18 dagar i familjer med tre eller flera barn. Den vidgade ersättningstiden motiverades av att det fanns behov av ytterligare stöd till de familjer som hade långvarigt eller ofta sjuka barn. Bl. a. för att en gränsdragning mot rätten till vårdbidrag för svårt handikappade barn skulle kunna göras borde, framhöll departementschefen i propositionen, en gräns finnas för vilket antal dagar per år som kunde utnyttjas.

I motion 1981/82:14 (yrkande 4) begär motionärerna, Karl Leuchovius m. fl., ett riksdagsbeslut om att föräldrapenning för tillfällig vård av barn fr. o. m. den 1 januari 1982 skall utgå under högst 30 dagar per barn och år med undantag för de fall där barnen är handikappade, långtidssjuka eller ofta återkommande sjuka. I dessa undantagsfall bör enligt motionärerna 60-dagarsregeln bibehållas och rätten till ersättning styrkas med ett särskilt läkarintyg. Motionärerna hänvisar till att moderata samlingspartiet yrkade avslag på förslaget om införande av föräldrapenning under 60 dagar per barn och år. I en partimotion motiverades ställningstagandet med att den dåvarande rätten till ersättning visserligen var helt otillräcklig för familjer med handikappade och långtidssjuka barn men att det för den skull inte fanns skäl att införa en i det närmaste obegränsad rätt till ledighet och ersättning för alla föräldrar med barn i ersättningsberättigade åldrar.

Enligt riksförsäkringsverkets anslagsframställning för budgetåret 1982/83 uppgick utgifterna för föräldrapenning för tillfällig vård av barn till 545 milj. kr. år 1980. Utgiften för år 1981 har beräknats till 660 milj. kr. Av tillgänglig statistik över föräldrapenning för tillfällig vård av barn år 1980 framgår bl. a. att för ca 57 % eller ca 652 000 av alla barn födda 1970–1980 har ingen dag utnyttjats under året. För ca 35 % eller ca 400 000 barn har 0,5 – 9,5 dagar ersatts. 30 dagar eller mer har ersatts för 0,6 % eller drygt 7 000 barn.

Ersättningstidens längd och innehållet i bestämmelserna om föräldrapenning för tillfällig vård av barn har tagits upp i riksdagen vid ett flertal tillfällen sedan 60-dagarsgränsen infördes. Utskottet behandlade senast i det av riksdagen godkända betänkandet SfU 1980/81:20 bl. a. motionsyrkanden som syftade till en förkortning av ersättningstiden i normalfallen och en förlängning i fall där barnen är handikappade, långtidssjuka eller ofta återkommande sjuka. Utskottet ansåg att frågorna rymdes inom ramen för

pågående översyn av föräldraförsäkringen (S 1980:08) och avstyrkte motionsyrkandena med hänvisning till att resultatet av utredningens arbete borde avvaktas.

Enligt uppgift kan utredningen för översyn av föräldraförsäkringen förväntas ha slutfört sitt arbete omkring årsskiftet 1981-1982.

Utskottet anser att riksdagen bör vidhålla sitt tidigare ställningstagande. I avvaktan på resultatet av utredningsarbetet bör därför yrkande 4 i motion 1981/82:14 om ändring av bestämmelserna för föräldrapenning för tillfällig vård av barn fr. o. m. den 1 januari 1982 avslås.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *ändrade regler för statsbidrag till kommunalt bostadstillägg*
   att riksdagen med bifall till proposition 1981/82:30 i motsvarande del och med avslag på motion 1981/82:49 yrkande 1 och motion 1981/82:60 yrkande 3 godkänner de av regeringen förordade ändrade reglerna för statsbidrag till kommunalt bostadstillägg till folkpension,
2. beträffande *ändrade regler för avräkning av kostnader för kommunalt bostadstillägg*
   att riksdagen antar det i propositionen framlagda förslaget till lag om ändring i lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension,
3. beträffande *hustrutillägg*
   att riksdagen avslår motion 1981/82:14 yrkande 2,
4. beträffande *föräldrapenning för tillfällig vård av barn*
   att riksdagen avslår motion 1981/82:14 yrkande 4.

Stockholm den 17 november 1981

På socialförsäkringsutskottets vägnar
SVEN ASPLING

Närvarande: Sven Aspling (s), Nils Carlshamre (m), Maj Pehrsson (c), Helge Karlsson (s), Margareta Andrén (fp), Doris Håvik (s), Allan Åkerlind (m), Gösta Andersson (c), Ralf Lindström (s), Lars-Åke Larsson (s), Elis Andersson (c), Ulla Johansson (s), Arne Lindberg (c), Siri Häggmark (m) och Nils-Olof Gustafsson (s).

Reservationer

1. Ändring av reglerna för kommunalt bostadstillägg till folkpension (mom. 1)

Sven Aspling, Helge Karlsson, Doris Håvik, Ralf Lindström, Lars-Åke Larsson, Ulla Johansson och Nils-Olof Gustafsson (alla s) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 5 som börjar med "Utskottet delar." och slutar med "motion 1981/82:60." bort ha följande lydelse:

Utskottet konstaterar att förslaget i propositionen om en nedre hyresgräns på 80 kr./mån. i KBT-systemet utgör endast *ett* led i de besparingsförslag som tar sikte på pensionärernas ekonomiska förhållanden. Såsom har framhållits i den socialdemokratiska partimotionen innebär förslaget om försämrat KBT att KBT minskar med som regel 960 kr. om året. Detta drabbar inte minst hårt de pensionärer som har enbart folkpension och pensionstillskott. Tillsammans med andra av regeringen föreslagna åtgärder bidrar förslaget om en försämring av KBT till att särskilt dessa pensionärer får vidkännas en totalt sett betydande minskning av sin disponibla inkomst. Utskottet delar uppfattningen i motion 1981/82:46 att en höjning av pensionstillskotten endast delvis kompenserar dessa försämringar. Pensionstillskotten är för övrigt inte heller avsedda att kompensera urholkningar av pensionsförmåner. På grund av det sagda bör, menar utskottet, det inte nu införas en nedre hyresgräns i statsbidragsreglerna för KBT såsom föreslagits i propositionen. Till följd härav bör inte heller procentsatsen för statsbidrag till KBT sänkas.

Med det anförda tillstyrker utskottet bifall till yrkande 1 i motion 1981/82:49 och yrkande 3 i motion 1981/82:60 och avstyrker bifall till de i propositionen förordade ändringarna av statsbidragsreglerna för KBT.

dels att utskottet under 1 bort hemställa

1. beträffande *ändrade regler för statsbidrag till kommunalt bostadstillägg*
   att riksdagen med bifall till motion 1981/82:49 yrkande 1 och motion 1981/82:60 yrkande 3 avslår det i proposition 1981/82:30 framlagda förslaget att riksdagen skall godkänna de av regeringen förordade ändrade reglerna för statsbidrag till kommunalt bostadstillägg till folkpension.

2. Hustrutillägg (mom. 3)

Nils Carlshamre, Allan Åkerlind och Siri Häggmark (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 7 som börjar med "Som framgår" och slutar med "januari 1982." bort ha följande lydelse:

Som framgår ovan har bl. a. inkomstprövningsreglerna för hustrutillägg

medfört att tillägget numera utgår även i fall där familjeinkomsten är förhållandevis hög. Såväl socialpolitiska samordningsutredningen som pensionskommittén har uttalat sig för en total avveckling av hustrutillägget. Pensionskommittén har som nämnts nyligen avgett sitt betänkande och en proposition på grundval av socialpolitiska samordningsutredningens betänkande har aviserats i regeringsförklaringen av den 6 oktober 1981. I avvaktan på resultatet av detta beredningsarbete anser utskottet att det, som ett första steg på den förordade avvecklingen av hustrutillägget, redan fr. o. m. år 1982 bör införas bestämmelser som syftar till att något begränsa antalet fall av utbetalning av hustrutillägg där det av sociala skäl kan anses mindre befogat. Utskottet biträder därför förslaget i motion 1981/82:14 om att hustrutillägg fr. o. m. den 1 januari 1982 inte skall utbetalas om inte beloppet överstiger 1 000 kr. per år.

dels att utskottet under 3 bort hemställa

3. beträffande *hustrutillägg*
att riksdagen med bifall till motion 1981/82:14 yrkande 2 antar följande såsom *Reservanternas förslag* betecknade lagförslag:

Förslag till
Lag om ändring i lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Reservanternas förslag*
4 §	
Hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg minskas med en tredjedel av den del av den pensionsberättigades årsinkomst som överstiger 750 kronor för den som är gift och 1 000 kronor för annan.	
Minskning skall, där rätt till såväl hustrutillägg som kommunalt bostadstillägg föreligger, göras först å bostadstillägget och därefter å hustrutillägget.	
	Hustrutillägg utgår endast om årsbeloppet för hustrutillägg överstiger 1 000 kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982.

3. Föräldrapenning för tillfällig vård av barn (mom. 4)

Nils Carlshamre, Allan Åkerlind och Siri Häggmark (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 9 som börjar med "Utskottet anser" och slutar med "1982 avslås." bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas i motion 1981/82:14 framförda uppfattning att antalet ersättningsberättigade dagar med föräldrapenning för tillfällig vård av barn bör begränsas i normalfallen redan fr. o. m. den 1 januari 1982. Antalet dagar bör i dessa fall, såsom föreslagits i motionen, bestämmas till 30 dagar per barn och år. För föräldrar med handikappade, långtidssjuka eller ofta återkommande sjuka barn bör den nuvarande bestämmelsen om ersättning under 60 dagar per barn och år bibehållas. Rätten till ersättning i sist nämnda fall utöver de 30 dagarna bör kunna styrkas med ett särskilt läkarintyg. Med den föreslagna konstruktionen av föräldrapenning för tillfällig vård av barn kan enligt utskottets mening resurserna på ett mer tillfredsställande sätt användas för fall där de sociala behoven framstår som angelägna. Med det anförda tillstyrker utskottet bifall till yrkande 4 i motion 1981/82:14.

dels att utskottet under 4 bort hemställa

4. beträffande *föräldrapenning för tillfällig vård av barn*
att riksdagen med bifall till motion 1981/82:14 yrkande 4 antar följande såsom *Reservanternas förslag* betecknade lagförslag:

Förslag till
Lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 9 § lagen (1962:381) om allmän försäkring skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Reservanternas förslag*
	4 kap.
	9 §
Föräldrapenning utgår enligt 8 § första stycket under högst *sextio* dagar per barn och år för föräldrarna sammanlagt *och* enligt 8 § andra stycket under högst tio dagar i samband med barns födelse.	Föräldrapenning utgår enligt 8 § första stycket under högst *trettio* dagar per barn och år för föräldrarna sammanlagt. *Föreligger särskilda skäl kan föräldrapenning utgå under högst sextio dagar per barn och år för föräldrarna sammanlagt.* *Föräldrapenning utgår* enligt 8 § andra stycket under högst tio dagar i samband med barns födelse.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982.

GOTAB 69872 Stockholm 1982